

AKTUALNO VPRAŠANJE

O prezaposlenosti delovne žene je bilo v kranjskem okraju že precej razprav in uresničenih nekaj predlogov za njeno razbremenitev in zaščito. Posebno podjetja so tu marsikaj napravila s postopno ukinitvijo nočnega dela, z ustanavljanjem obratnih ambulanz, menz, higienskih kotičkov itd. V mestih poskušajo ustanovljati razne uslužnostne delavnice in otroška zavetišča, medtem ko o prezaposlenosti kmečke žene le malokdo razpravlja.

Pri predsednici okrajne Zveze ženskih društev Kranj Mariji Strajnerjevi smo se pozanimali, kaj sodi o razbremenitvi teh žena. Prejeli smo tale odgovor:

»Kmečke žene so še povsod preobložene z delom. Vendar je tudi te možno razbremeniti, če bodo kmetijske zadruge pospeševale strojno obdelavo polja, in če bodo v ta namen tudi nekaj investirale. Na vasi so prav tako potrebne pralnice, kopalnice, sušilnice, pekarnice in podobno kot v mestu. Dolžnost kmetijskih zadrug je, da jih pri-

čno ustanovljajo. Kmečke žene bi nadalje lahko precej razbremenili, če bi zadržale v sezoni, ko je na polju največ dela, poskrbele za čuvanje otrok. O vsem tem se bodo morale najprej temeljito pomeniti zadrugnice in sestaviti predloge, ki jih bodo pretresali upravni odbori zadrug. Uspeh bodo dosegle le tedaj, če se bodo same vključile v upravne organe in če bodo potrebe svojega kraja prikazale tudi na zborih volivcev.» -ey

AKTUALNO VPRAŠANJE

ŠKODA, KI JE DVAKRATNA

Da nesreče pri delu v podjetjih in gospodarskih organizacijah povzročajo težave vsakemu ponesrečencu, hkrati pa precejšnjo gospodarsko škodo posameznemu gospodarstvu, ni treba posebej poudarjati.

Higiensko-tehnični zaščiti in varnosti pri delu so začeli na Gorenjskem posvečati večjo pozornost kot prejšnja leta. Večina podjetij ima tudi že komisije za higiensko-tehnično zaščito, nekatera večja podjetja pa tudi posebne varstvene tehnike. — Toda kljub temu je delovnih nesreč na Gorenjskem še vedno precej.

Po podatkih zdravstvene statistike se je lani ponesrečilo na Gorenjskem 2703 moških in 706 žensk, se pravi 4409 ljudi. Od tega je bilo 9 smrtnih nesreč, 319 hujših in 4081 lažjih poškodb.

Od teh nesreč je bilo samo v industrijskih podjetjih 3116 primerov, kar brez dvoma povzroča določeno zaskrbljenost.

Vsaka od omenjenih nesreč je v lanskem letu terjala povprečno 68.783 dinarjev izgube narodnega dohodka. Pri tem pa seveda niso upoštevane dajatve iz socialnega zavarovanja, ki so bile

izplačane ponesrečenim zavarovancem.

Ce na podlagi tega povprečja upoštevamo celotno število nesreč pri delu (4409) lahko ugotovimo, da so vse delovne nesreče v kranjskem okraju terjale lani 303 milijone 264.247 dinarjev narodnega dohodka.

To so le številke! Toda za vsako izmed teh številk stoji človek, delavec. Medtem ko v kapitalističnih državah posvečajo izredno veliko pozornost varnosti na delovnih mestih, seveda zgolj z ekonomskega stališča, pa moramo imeti pri nas pred očmi ne le ekonomske činitelje, marveč tudi skrb za posameznika.

Posamezni samoupravni organi v podjetjih, kljub temu, da so zlasti ponekod že precej storili («Iskra» Kranj, «Planika» itd.), pa v večini primerov, še posebno v manjših podjetjih, ne posvečajo dovolj pozornosti temu pomembnemu družbeno-gospodarskemu problemu.

Zato bi bilo prav, da bi se še temeljiteje zamislili nad temi številkami, ki pomenijo vsakoletno izgubo narodnega dohodka, saj bi lahko, denimo, zgolj z izgubljenim denarjem v lanskem letu, zgradili na Gorenjskem 100 komfortnih stanovanj... I. A.

GLAS

GORENJSKE

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNIH LJUDI ZA GORENJSKO

LETO X. — ŠT. 50 — CENA DIN 10.—

Kranj, 28. junija 1957

PRVI KONGRES DELAVSKIH SVETOV JUGOSLAVIJE

VZPODBUDA IN NAPOTKI ZA NADALJNI RAZVOJ

V veliki dvorani Doma sindikatov v Beogradu se je v torek začel I. kongres delavskih svetov Jugoslavije. Računajo, da je torkovi seji kongresa prisostvovalo okrog 2500 ljudi, med njimi 1745 delegatov ter številni gostje iz države in iz 22 evropskih, azijskih, južnoameriških in afriških držav. Že samo to govori o izrednem, ne le notranjepolitičnem, marveč tudi mednarodnem pomenu kongresa.

Na kongresu je uvodoma govoril predsednik republike tov. Tito. Med drugim je poudaril, da predstavlja zakon o predaji podjetij v upravljanje proizvajalcem, sprejet točno pred sedmimi leti, enega najpomembnejših, zgodovinskih aktov v razvoju naše socialistične družbene ureditve. Ta akt je narekovala družbena potreba, demokratizacija v gospodarstvu, ustvarjanje socialističnih odnosov v proizvodnji, zasnovanih na širokem sodelovanju delavcev, ne le v upravljanju proizvodnje, marveč tudi v nadaljnjem razvoju in delitvi proizvodnje. Tov. Tito je nato govoril o uveljavljanju delavskega upravljanja in dejal: „So razne težave in slabosti objektivnega značaja, so pa tudi subjektivne, ki jih je lažje odstraniti, ali se jim izogniti, ker je to odvisno od vas samih. O objektivnih težavah in zaprekah, ki so se pojavljale na poti hitrega in pravičnega razvoja delavskega samoupravljanja, lahko govorimo mi, ki smo odgovorni za celoten razvoj socialistične izgradnje v naši državi. Ne smemo in ne moremo namreč odrekati tudi naše krivde za počasnost v odstranjevanju določenih zastarelih predpisov in instrumentov, ki zavirajo večji in hitrejši razmah proizvodnje

in obenem s tem tudi hitrejši dvig življenjskega standarda naših delavcev. Kolikor je bilo do včeraj nekaterih težav objektivnega značaja, ki so bile materialne narave, zanje nismo bili krivi, ker je bilo izven naše moči, da bi jih odstranili. Vendar se dogaja, da tudi težave objektivnega značaja postanejo subjektivne in tedaj moramo mi, ki se nahajamo v vodstvu, storiti vse, da te slabosti čimprej odstranimo, ker je to odvisno od nas, od voditeljev“. Potem je tov. Tito opozoril na nekatere najbolj izrazite negativne stvari, ki bi, če jih ne bi odstranjevali, lahko zelo slabo vplivale na monolitnost socialistične skupnosti, kakor lokalizem, ki se pojavlja v raznih oblikah. Tov. Tito je dejal, da je za skupnost zelo škodljivo, če med podjetji ne vladajo pravi socialistični odnosi, temveč načelo močnejšega. Nelojalna konkurenca in odpiranje več podjetij iste vrste, zaradi gole konkurence takim podjetjem, ki že obstojajo, so zelo škodljivi pojavi, saj terjajo odvečne investicije, ki bi jih bilo mogoče bolje izkoristiti v druge namene. Prav tako škodljiv pojav je, da se posamezna podjetja izogibajo kooperaciji, ki omogoča cenejšo proizvodnjo določenega proizvoda itd. Hkrati pa je tov. Tito opozoril tudi na ogromne pozitivne rezultate delavskega samoupravljanja, ki je največ pripomoglo, da smo izšli iz najtežjega razdobja za našo državo, v katerem smo premagovali skoraj nepremostljive težave, zlasti ekonomske.

Ko je nato tov. Tito govoril o tuji kritiki našega notranjega razvoja, je med drugim poudaril, da je delavsko samoupravljanje tudi v delu pokazalo življenjsko

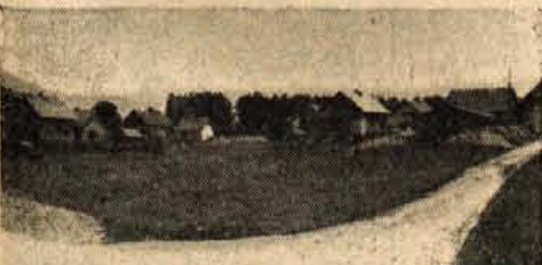
moč in pravilnost marksistične teorije o podružabljanju proizvodnih sredstev, s tem, da le-ta upravljajo sami proizvajalci.

Ob koncu svojega govora je tov. Tito izrazil prepričanje, da bo ta kongres dal vzpodbudo za nadaljnji razvoj delavskega samoupravljanja, hkrati pa je opozoril na nekatera najvažnejša vprašanja, na povečevanje proizvodnosti dela in boljšo organizacijo dela hkrati z izboljševanjem življenjskega standarda delavcev.

Nato je podal referat o delavskem samoupravljanju predsednik Centralnega sveta Zveze sindikatov Jugoslavije tov. Djuro Salaj. Kongres je potem začel delati v 6 komisijah. To so: komisija za usposabljanje proizvajalcev za upravljanje podjetij, komisija za delovne odnose v gospodarstvu, komisija za organizacijo in metode dela delavskih svetov, komisija za odnose delavskih svetov do drugih organov in organizacij, komisija za gospodarsko poslovanje delavskih svetov in komisija za ekonomske okvire samoupravljanja proizvajalcev. V teh komisijah je že do srede zvečer govorilo več kot 100 delegatov. Kongres je sprejel posebno resolucijo.

Razpravo o problemih delavskega samoupravljanja, ki smo se je lotili v pripravah na kongres, bomo zdaj, ko se bodo delegati vrnili v podjetja, še nadaljevali, hkrati pa se bomo zdaj, obogateni z napotki kongresa, še mnogo lažje in zato naglejše lotevali tudi konkretnih ukrepov za nadaljnji razvoj in izpopolnjevanje delavskega samoupravljanja.

NOVA VAS bodo preimenovali naselje pri Sv. Duhu med Zabnico in Šk. Loko, kjer rastejo iz tal nove, večinoma enostanovanjske hiše, kot gobe po dežju. Ko bodo dogradili še kakih dvajset hiše, bo NOVA VAS štela skoraj štirideset popolnoma novih hiš.

Zgoraj: Prebivalci ob cesti Hrastje—Prebacevo se bodo iznebili zoprnega in nehigijskega prahu, kajti cesta v teh dneh dobiva asfaltno prevleko. — Desno: Letos borovnice niso obrodile kaj posebno dobro, zato se nabiralci s praznimi posodami vračajo domov.

naš razgovor

VZORNO POSESTVO - ZADOVOLJEN UPRAVNIK

Življenju na posestvu. Na vprašanje, kaj so na posestvu napravili novega, mi je povedal, da so lani moderno preuredili hlev, v katerem imajo sedaj 43 goved od tega 29 krav molznic. Povprečno daje vsaka 2500 litrov mleka na leto. Na posestvu so v lastni režiji zgradili tudi silos in gnojnično jamo.

»Kaj pa prašičjereja,« sem ga vprašal?

Upravnika državnega posestva v Podbrezjah Srečka Grašiča pozna vsa tamkajšnja okolica kot dobrega gospodarja. Posestvo upravlja že dve leti in ves ta čas se neumorno trudi za njegov napredek.

Zanimalo me je, kako gospodari, pa sem se odločil, da ga obiščem. Našel sem ga pri delu na vrtu in pričel razgovor o življenju na posestvu.

»Prašičjereja na posestvu dolgo ni uspevala. V tistem letu, ko sem prišel sem, so svinje celo poginile. Potem pa nam je uspelo zrediti kar lepo število prašičev. Sedaj gojimo le prašiče boljše pasme, in to predvsem svinje, da lahko prodajamo male prašičke. Predvidevamo, da bomo letos prejeli samo za prašiče nad 750.000 dinarjev.»

»Slišal sem, da imate tudi zelo lepo drevesnico, največjo na Gorenjskem.»

»Lahko si jo ogledate,« je dejal tovariš upravnik, in me hitro popeljal tja. V drevesnici je zasajenih nad 20.000 raznovrstnih dreves in do jeseni jih bodo prodali 12.000.

»Kako pa kaže letošnja letina?»

»Najbolj prizadeto zaradi majskega mraza je sadje. Orehi so uničeni za nekaj let, na jabolkih pa ni tako velike škode. Slive bodo dobro obrodile, nekaj manj pa bo hrušk. Zelo lepo kažejo žitarice, le ječmen bo nekoliko slabši kot lani,« je pojasnjeval tov. Grašič.

Dovolj sem zvedel in se tudi prepričal, da posestvo lepo napreduje. Ob slovesu sem tovarišu upravniku zaželel še nadaljnjih uspehov. Cr.

